

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge mulighederne for at sænke huslejen i offentlige udlejningsboliger ved at nedsætte den lovfastsatte minimumssats for ejendommens opførelsessum. Undersøgelsen skal klarlægge sammenhængen mellem husleje, opførelsessum, ejernes kapitalafkast og ændringer i boligsikringen samt tage hensyn til opretholdelse af vedligeholdelsesplaner. Ydermere skal undersøgelsen afdække fordele og ulemper ved en løbende nedskrivning af opførelsesværdien for ejendomme. Undersøgelsens resultater skal omdeles til Inatsisartut senest i juli 2022.

Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut,

Medlem af Inatsisartut Charlotte Pike, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Emanuel Nuko, Naleraq

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 27. oktober under EM2021 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget søger at få udarbejdet en undersøgelse, der skal belyse mulighederne for at sænke huslejen i offentlige udlejningsboliger ved at nedsætte den lovfaste minimumssats for ejendommens opførelsessum. Hertil skal undersøgelsen afdække fordele og ulemper ved en løbende nedskrivning af opførelsesværdien for nedslidte ejendomme, og klarlægge sammenhængen mellem husleje, opførelsessum, ejernes kapitalafkast og ændringer i boligsikring samtidigt med, at der tages hensyn til opretholdelsen af vedligeholdelsesplaner.

Formålet med forslaget er at afdække hvorledes huslejen i nedslidte offentlige boliger kan sænkes.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var til forslagets førstebehandling en grundig debat omkring de forskellige problemstillinger på boligområdet. Der var ligeledes en bred anerkendelse af behovet for ændringer på boligområdet, hvor målet er bedre og billigere boliger for borgerne.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Overordnet skal udvalget anføre, at de fleste boliger i Grønland er offentligt ejede, og i 2010 udgjorde det offentlige boligmarked 60 procent af boligstanden.¹ I 2018 angav 42 procent af deltagerne i en befolkningsundersøgelse, at de boede i en lejebolig.² Selvom målet er, at flest mulige borgere kan boligforsyne sig selv, bor mange borgere på nuværende tidspunkt i Selvstyrejede boliger, som er nedslidte og kræver istandsættelse. Det er ikke noget nyt, men udvalget må konstatere, at der ikke altid er sammenhæng mellem boligens huslejeniveau og boligens stand.

3.1. Tidligere behandling

Nærværende problemstilling har været behandlet adskillige gange i Inatsisartut. Senest på EM2020 behandlede det daværende Anlægsudvalg et tilsvarende beslutningsforslag fra forslagsstilleren jf. EM2020/112. Udvalget fremsatte hertil et ændringsforslag, som blev vedtaget af enigt Inatsisartut. Ændringsforslaget blev fremsat med en forhåbning om snarlige huslejenedsættelser og lød:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge mulighederne for at sænke huslejen i offentlige udlejningsboliger, herunder ved at nedsætte den lovfastsatte minimumssats for ejendommens opførelsessum og fjerne gebyr til kvarterløft og reinvesteringer. Undersøgelsen skal klarlægge sammenhængen mellem husleje, opførelsessum, ejernes kapitalafkast, gebyr til kvarterløft og reinvesteringer og ændringer i boligsikringen samt tage hensyn til opretholdelse af vedligeholdelsesplaner. Ydermere skal undersøgelsen afdække fordele og ulemper ved en løbende nedskrivning af opførelsesværdien for ejendomme. Undersøgelsens resultater skal omdeles til Inatsisartut senest under EM2021.”

Udvalget finder det relevant, at Naalakkersuisut til forslagets andenbehandling kort redegør for, hvorledes det pålagte arbejde i ovenstående ændringsforslag forløb. Udvalget er indforstået med, at der mellem ændringsforslagets vedtagelse og denne samling har været udskrevet valg.

3.2. Forslagets inddragelse af ”Helhedsplan for Boliger”

I sit svarnotat til nærværende forslags førstebehandling beskæftiger Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling sig kort med ”Helhedsplanen for Boliger”. Udvalget er bekendt med, at denne blev vedtaget af det forrige Naalakkersuisut

¹ Skatte- og Velfærdskommissionen, ”Boligsubsidier i Grønland – baggrundsrapport marts 2011”, 2011, side 12

² Institut for menneskerettigheder: Retten til bolig – Status i Grønland 2020, 2020, s. 11

den 6. februar 2020. Under EM2020 forholdte daværende Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur sig også til Helhedsplanen for Boliger i sit svarnotat til beslutningsforslaget, jf. EM2020/112, som nævnt i ovenstående.

Udvalget finder det glædeligt, at der på et så væsentligt politisk område, som boligområdet, eksisterer en vis kontinuitet i arbejdet. Af denne grund vil udvalget opfordre Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling til at give en status på arbejdet med Helhedsplanen for Boliger under forslagets andenbehandling og særligt komme ind på en forventet dato for lanceringen af samme. Udvalget vil i øvrigt se frem til det nærmere arbejde med planen.

Udvalget vil hertil tilføje, at det i sin gennemlæsning af Finans- og Skatteudvalgets betænkning til andenbehandlingen af Forslag til Finanslov for 2022 noterede sig, at det i bilag B under punkt 13.4. fremgår, at:

”Analyserne bliver udarbejdet under Helhedsplanen for Boliger, hvor konklusioner og forslag til modeller forventeligt vil blive præsenteret for Naalakkersuisut i indeværende år. I tilknytning hertil planlægges nye lovgivninger samt eventuelle lovændringer på ovennævnte områder fremlagt for Inatsisartut under efterårssamlingen 2022.”

Udvalget må hertil bemærke, at Naalakkersuisut i sit svarnotat til nærværende beslutningsforslag forsikrer Inatsisartut om, at det forslagsstilleren efterspørger vil blive belyst i det igangværende arbejde. Udvalget vil se frem til Naalakkersuisuts implementering af forslagsstillerens ønsker, såfremt forslaget vedtages.

Udvalget skal hertil tilskynde Naalakkersuisut til, at inddrage Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning fra 2011 i relevant omfang. Udvalget er af den opfattelse, at målet om at arbejde for større synlighed og gennemsiguelighed af forskellige former for subsidiering og regulering af betydning for boliger er særligt relevant for nærværende forslag.

3.3. Aftale om bloktilskud til kommunerne for budgetåret 2022

I forlængelse heraf noterer udvalget sig, at det Helhedsplanen for Boliger ligeledes er nævnt i den nyligt indgåede aftale om bloktilskud til kommunerne for budgetåret 2022. Udvalget konstaterer hertil, at Naalakkersuisut kort beskæftiger sig med nærværende plan. Udvalget skal hertil opfordre Naalakkersuisut til i højere grad at sikre en gennemsigtighed i sit arbejde ved at offentliggøre styrende planer inden de tages i brug. Af aftalen om bloktilskud fremgår det om Helhedsplanen for Boliger, at:

”Helhedsplanen for Boliger er i mål, når følgende opgaver er løst:

- *Boligerne er overdraget til kommunerne under en ejerskabsmodel, hvor kravene til indrapportering af drifts- og vedligeholdelse er ensartet og opfyldt.*

- *Der er vedtaget en model for at nedbringe og afvikle vedligeholdelseefterslæbet på de offentlige udlejningsboliger.*
- *Huslejerne er på en social forsvarlig måde justerede, så der er sammenhæng mellem indtægter og udgifter i forbindelse med drift og vedligehold.*
- *Når erhverv, beskæftigelse og erhvervsindsatserne spiller sammen og en indbyrdes platform er etableret der løbende tager bestik af efterspørgsel og kapacitet i byggebranchen og justerer indsats derefter.*
- *Uddannelsesindsatsen afspejler behovet i byggebranchen.*
- *Når beskæftigelsesindsatsen afspejler behovet i byggebranchen.”*

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut allerede nu kan redegøre for, hvornår den ikke offentliggjorte Helhedsplan for Boliger vil være nået i mål. Udvalget ser frem til en gennemlæsning af planen, der i højere grad kan bibringe udvalget en forståelse af, hvorledes Naalakkersuisut har i sinde at opnå ovenstående mål.

3.4. Opførelsessum og anskaffelsessum

Udvalget noterer sig, at der i EM2021/17 om ændring af landtingslov om indkomstskat, som behandles på nærværende samling, er en række overvejelser om et øget loft for anskaffelsessummen af fri boliger. Her foreslås det, at den maksimale anskaffelsessum hæves fra 15.000 kr. pr. m² til 35.000 kr. pr. m². Udvalget finder det relevant, at Naalakkersuisuts overvejelser relateret herom inddrages i klarlæggelsen af sammenhængen mellem husleje, opførelsessum, ejernes kapitalafkast og ændringer i boligsikringen.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse. Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering. Således angiver forslagsstiller at omkostningerne vil svare til et A/C-årsværk af 500.000 kr.

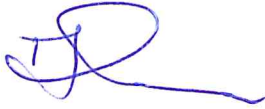
5. Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

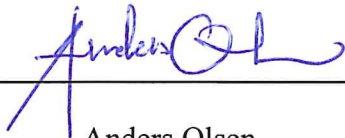
Kristian Jeremiassen
Formand

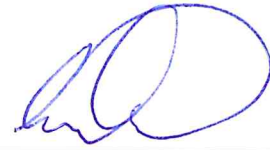
Hans Peter Poulsen

Charlotte Pike

Anders Olsen

Emanuel Nuko